

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmanstorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatae Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

In Festo Trium Regum, seu Epiphaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51763)

IN FESTO TRIUM REGUM.

CONCIO PRIMA.

Vidimus, & venimus adorare.

Textus.

In pietate, devotione, & cultu divino, ac spiri-
tuali exercitio, fervendū & festinandum est.

Thema.

Sponsa in Canticis manus dilecti sui tornatiles esse præ-
dicat: *Manus ejus tornatiles.* Can. cap. 5. Cur tornati-
les? Richardus à S. Laurentio lib. 5. de laudibus Virg.
observat, quod ars tornandi, seu tornatilis velocior,
& promptior sit aliis artibus, Symbolum sit: *Fervet in*
opere. Manus, pars corporis humani, opus, & operationem deli-
gnant; Anima hominis Dei Sponsa charissima est; in anima, ma-
nus tornatiles, in operibus pietatis, ferventes, promptas actio-
nes Deus exposcit, atque desiderat, laudat, & deprædicat. Teste
Scriptura: *Fili mi, in operibus esto velox.* Eccles. cap. 32. & cap. 7.
Fili, ex tota anima tua time Deum: & Christus Lucæ. 10. *Dili-*
ges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima
tua, & ex omnibus viribus tuis. S. Paulus quoque hortatur: 1. ad
Corinth. cap. 9. *Currite, ut comprehendatis.* Audiantur & Patres.
Spiritualia negotia fervidum animum requirunt. inquit Julius Cla-
rus in Matth. *Non satis est recte facere, nisi etiam maturare quid ru-*
facitis, scribit S. Ambrosius lib. de Cain, cap. 5. De S. Apostolis &
Martyribus scribit S. Gregorius Nazian. Orat. 34. *Ad pietatem*
acriores, & animosiores exstiterunt. S. Leo Papa ait: serm. de je-
junio octavi mensis; *Quantum libet quisque justificatus sit, habet*
tamen, dum in hac vita est, quod probatior esse possit, atque perfe-
ctior. Oportet, inquit Theophylactus in cap. 17. Matth. *Semper pro-*
ficere,

Exordium.

Scriptura

Textus.

Patres.

Julius Cla-

S. Ambro-

sus.

S. Gregorium

Naz.

S. Leo

Papa.

Theophilac.

ficere, ab uno gradu virtutis, ad alium transire. Qui Christum sequuntur, eos nunquam fas est descendere, sed ascendere. Prædicat S. Chryostomus hom. in Matth. S. Spiritus gratiâ invocati Conceptus pandam,

CONCEPTUS I.

Confirmatio. Liber Genesis cap. 2. narrat; Deum creâsse hominem hoc modo *Inspiravit in eum spiraculum vitæ, &c. tulit ergo Deus hominem & posuit eum in Paradisum voluptatis, ut operaretur.* Duo hic admiranda sunt: Primum, cur Deus vitam homini talem dederit, quæ in mero spiritu, & respiratione consistat? Secundum: cum mente doctissimorum virorum Paradisus primo instanti creationis in summâ perfectione excultus floruerit, nulloque cultu indigerit, quid Adam in Paradiso operari debeat, cum Deus eum in Paradisum posuerit, *ut operaretur?* Ad utramque quæstionem respondeo, Spiraculum, experienciâ teste, est fervoris indicium, hinc quis in opere aliquo est ferventior, zelosior, intensior, eò magis vehementius, copiosius respirat; vitam ergo Deus dedit homini consistentem in mero spiraculo, & respiratione; spiret, ferveat, in mero intense in operibus pietatis & devotionis; ita subscribit Phil. Hebræus: in Genesim: *Inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ quia quoties spiritum trahimus, toties debemus Deo gratias agere.* Opus, quod præstet, & exequatur Adam in Paradiso, est Pietatis zelus, fervor devotionis, sic annuente Ruperto Abbate lib. 1. Genes. cap. 27. *ut operaretur: ut inquam creatori suo in laudem suam animam gereret.* Subtili Conceptu materiam hanc deducit aureus Nissenus.

CONCEPTUS II.

Iterum ex Libro Genesis patet, Deum fecisse lucidam Diem vespere, & mane: *factumque est vespere & mane Dies unus.* Genes. cap. 1. Notate verba: *vespere & mane.* Quæro ego quid est vespere nisi finis Diei, quid est mane? nisi initium Diei? jam, rerum seriem inchoando, à principio, initio, & fine, non à fine inchoando, à initio

initium, principium, vel originem deducimus; in ferie lucidi diei, Deo finis est pro exordio, quod postremum est, primo loco ponitur, non dicit Scriptura: factus est mane & vespere dies unus, sed, *factus est vespere & mane dies unus*. Quid mysterii hic latet? quid Sanctus Spiritus hoc loquendi modo nos vult instruere? vult nos edocere fervorem, zelum, in operibus pietatis, ac devotionis cultusque divini, nempe: finis alicujus operis pietatis, devotionis, puta precum, sit pro exordio; devotio, pietas vespertina, jam matutinam anhelet, hodiernus Deo præstitus cultus, crastinum medietur, & suspiret, opus aliquod bonum finitum, jam cogitet novum, aliud, ac recens, ita habet doctissimus Nissenus Sabbato post s. Dominicam quadrag. §. I.

CONCEPTUS III.

Ardua intellectu sunt verba Spiritus Sancti in Ecclesiaste cap. I. I. *Da partem septem, nec non & octo*: Quid quaeso his verbis S. Spiritus nos vult edocere? Isidorus Clarius respondet, per hæc Verba nos S. Spiritum edocere fervorem pietatis, devotionis, & cultus divini; *da partem septem* sensus est: per septem dies in septimana, in hebdomada ferveat Christianus in operibus piis, in orando, meditando, legendo, &c. finitis his septem diebus in hebdomade, *da nec non, & octo*, id est: octavo die incipiente, ita actus devotionis & pietatis reiteret, repetat, ac si septem elapsis diebus, perque totam hebdomadem nihil fecisset: octavo quasi primum inciperet, devotionis opera inchoaret. Huc quadrant verba Scripturæ, *qui justus est, justificetur adhuc*.

CONCEPTUS IV.

Exodi cap. 28. præscribit Deus vestimenta, quibus Aaron sacerdos, ejusque filii, & posteri induantur: *Indues Aaron vestimentis suis, id est, linea, & tunica, & superhumerali, & rationali, quod constringes baltheo, & pones Thiarum in capite ejus*: Bene advertite: præscribit Deus vestes, & ornamentum, quo Aaronis caput, & corpus tegatur, præter calceos, vel pedum operimentum; cal-

R

ceorum

ceorum nulla fit mentio, an igitur Aaron nudipes incedat? cur nudipes incedat? priusquam dem responsum, quid cum Moyse ad montem Horeb contigerit narrabo. Viderat Moyse à longè super montem, consitum rubum, undequaque ardere, ab igne autem rubum non minui, aut consumi. Vadit ergo Moyse, montem propius accedit, ecce vicinior monti, è flamma ignis, ac rubi, inaudit vocem: *Solve calceamenta de pedibus tuis*: Calceos induere, pedes ab offendiculo munire corrigiis, peregrinantes & itinerantes assolent maximè dum montes scandunt, Moyse montem conscensurus jubetur pedes denudare, calceos exuere, quid mysterii hinc latet? quale documentum inde capimus? nunc ad utrumque respondeo: Sacerdos est legatus Dei. Ita Paulus 2. ad Corinth. cap. 5. *Legatione fungimur, tanquam DEO exhortante per nos*. Sacerdos est dispensator mysteriorum Dei. iterum Paulus 1. ad Corinth. cap. 4. *Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei*. Sacerdoti Aaron calcei non præscribuntur, sed omittuntur. Moyse Legatus DEI calceos solvere, pedes nudare jubetur, quo magis in officio, & cultu divino, ferventes & veloces, celeres, expediti sint, & maneant. De Aaron Sacerdote ita concludit Nissenus lib. de vita Moyse: *Sacerdoti nullum calceamentum imponitur, ne tardior ad currendum sit*. Pro Moyse perorat Philo Hebræus lib. de Cain. *Incunctanter, & cum omni festinatione, quod bonum est, agat*. Discimus ergo Deum velle, ut bona opera summo fervore, zelo, pietate, ac devotione indefessè peragantur, perficiantur, uti concludit S. Ambrosius lib. de Cain, cap. 5. *Non satis est rectè facere, nisi etiam maturare quod facitis*. Ex hinc discio secretum latens in Imperio Eliæ ad Giezi, in veteri lege, CHRISTI ad discipulos suos in novo Testamento.

CONCEPTUS V.

Elias dum ablegasset servum suum Giezi ad resuscitandum filium viduæ, hoc ei demandat: *Vade, et si salutarerit te quæpiam, non respondeas illi*. 4. Regum cap. 4. CHRISTUS DOMINUS discipulos mittens in mundum universum prædicare Evangelium, eis imperat: Luca cap. 10. *Neminem per viam salutaveris*.

veritis. Salutare, & refalutare, an non actus sunt honestatis, Christianæ Charitatis? & hi actus inhihentur Discipulis, cur hoc? experientia teste, salutando, refalutando, facile quis in negotio, quod præ manibus habet, turbatur, impeditur, retardatur; In commissis habet servus Giezi, mandatum Eliæ exequi, Apostoli in commissis habent, cultum divini numinis prædicare; opera pietatis exercere; omnem ergo aliam actionem, licet in se honestissimam, ut est salutare, & refalutare, prohibet Elias, inhihet Christus, ad edocendum nos, quanto fervore, zelo, studio, diligentia, opera pietatis, & cultus divini exequenda, adimplenda, perficienda sint, ut nullo alio negotio interposito, sed postposito omni proprio commodo, unice in operibus pietatis, devotionis, religionis, divinis intenti simus, opus bonum, pium, sanctum, Deo dicatum imperturbatè, interruptè, perficiamus. Audiatur S. Ambrosius lib. in Lucam: *Pulchra est salutatio, sed ea pulchrior est præceptorum maturatio, executio divinatorum.*

CONCEPTUS VI.

Exodi c. 12. præscribit Deus populo esum Agni Paschalis: *Sic autem comedetis illum: Renes vestros accingetis, & calceamenta habebitis in pedibus, tenentes baculos in manibus.* Alias ad edendum moris est sedere, & quiescere, ad esum Agni Paschalis non sedere, non quiescere indulget Deus, sed normam proficiscientium præscribit, quid hæc præscriptione edocemur? fors docet nos Spiritus Sanctus, in operibus pietatis, devotionis, cultus divini, non esse confidendum, quiescendum; fervori, nullam metam, vel finem imponendum, sed ad ulteriora, ampliora, accinctos, ferventes, zelosos, de uno bono opere, ad aliud, de una devotione, ad aliam Christiano progrediendum esse; ita intendit Philo Hebræus de migratione Abrahæ: *Ait textus, renes vestros succingetis, &c. immolate Pascha cum festinatione, quod interpretatur, transitus, quia cum summa alacritate transmigrare debemus ad gratiarum actionem.*

Discamus ergo à S. Tribus Regibus orientis ad Domini præsepe *Epilogus.* fervorem & devotionem, ad quam nos hortatur S. Paulus ad Rom. cap. 13. *Sollicitudine non pigri, Spiritu ferventes, Domino servientes.* Amen.

R 2

IN

IN FESTO TRIUM REGUM.

CONCIO SECUNDA.

Textus. Procidentes adoraverunt. Matth. cap. 2.

Thema. Devotio, Pietas, ad specialem DEI gratiam,
& benedictionem conducit.

Exordium.

Pietatem, devotionem erga Deum, & cultum divinarum rerum S. Augustinus aded extollit, ut serm. 1. p. ad populum Antiochenum, Pietatem Imperiorum, & Regnorum fulcrum, civitatum ornamentum, hominum ac civium dignitatem, & summum honorum gradum intitulet, tandem Epist. 52. *Pietatem, omnia recte vivendi officia compellat.* Eusebius de præparati: Evangel. lib. 8. scribit *Omnes virtutes esse velut partes pietatis.* S. Chrysostomus citatus à Cornelio à Lapide, Commentario in 1. Epist. S. Pauli ad Timoth. cap. 4. de Pietate inquit: *Pietas rectissima vita & norma est, & conversationis optime disciplina.* Nicephorus lib. 13. cap. 1. historiarum de Imperatore Theodosio memorat, eum dixisse: *Omnia Christiani hominis felicitatem in Pietate consistere.* Unde meriens filio hæredi unice pietatem recommendabat. S. Scripturam desuper audiamus: *Quorum pietates non defuerunt, cum semina eorum permanent bona, hereditas sancta nepotes eorum:* Eccles. cap. 44. *Pietas per omnia utilis est, promissionem habet vite, qua nunc est, & æternæ:* Paulus 1. ad Timoth. c. 4. & iterum Ep. 1. cap. 6. *Est autem quasi magnum lucrum pietas, cum sufficienter quasi magnum lucrum est pietas, affert enim secum quod quid homini satis est,* inquit Maldonatus in notis manuscriptis

Textus S. Scriptura.

Novit Deus pios de tentatione eripere. Concionatur S. Petrus ep. 2. cap. 2. *Perpulchrè perorant S. Patres. Semina aternitatis sunt, gustus operum Christi,* inquit Laurentius Justinianus lib. de obedientia cap. 26. *Uberes fructus habet acceleratio devotionis,* scribit S. Ambrosius lib. in Cain. cap. 5. *Impossibile est ei, qui, quæ Dei sunt, querit, non etiam quæ humana sunt, assequi.* promittente Deo Matth. cap. 6. *Quærite primum Regnum Dei, & hæc omnia adjicientur vobis.* S. Chryso- S. Chryso- S. Augusti- S. Cyprian.
stus. stus. nus. nus.
hil illi deerit, si Deo, ipse non desit. eleganter S. Cyprianus tracta-
tus. nus.
de anhelat. Concludit S. Augustinus in Psalm. 118. *Dei ope invo-*
catâ deluper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

S. Lucas cap. 5. narrat, quondam turbam irruisse in JESUM, quivis præ affectu, & pietate, JESU volebat proximus assistere, ad-
 harere: *Factum est ut turba irruerent in eum.* Quid ait bonus JE-
 SUS? fors increpat, reprehendit insolentiam? minimè, *sed ascendens*
in unam navim, sedens docebat de navicula turbas. Cur quæso in
 naviculam ascendit? & ex ea gratiosè, ac placidè turbam affatur? po-
 terat utiquè in terra consistens, & in medio turbæ stans ut sic om-
 nis homo commodius eum audiret, turbæ prædicare, & conciona-
 ri; cur ergo in navim conscendit? ex ea turbam suavissimo verbo
 consolatur? Advertite: stetit JESUS in terra, in medio turbæ,
 necessariò aliquibus dorsum, aliis verò tantum suam faciem ver-
 tisset. Dorsum alicui vertere, disgratiam, contemptum, vilipen-
 sionem, ac abjectionem signat; e contra faciem monstrare alicui, si-
 gnificat favorem, gratiam, &c. Navim ergo JESUS conscendit, &
 ex ea piæ, devotæ cultui divino addictæ plebi, & turbæ universæ,
 nulli dorsum, sed omnibus faciem suam, id est, gratiam, favorem,
 amorem, affectum exhibet, ac demonstrat, in signum, & documen-
 tum: Piis, devotis semper etiam Christus faciem suam demonstrat,
 eos benignè aspicit, piis, devotis favet, gratia sua eos donat, ac ditat.

R 3

CON-

CONCEPTUS II.

Utique singularis Dei favor est, hominem longâ vitâ & senectâ venerabili, beare. *longitudine dierum adimplebo eum.* Ps. 90. Qui autem diutius unquam vixit, quàm pii, devoti, cultui Divini addicti. In veteri testamento, exemplis Biblia plena sunt; in nova lege de Sanctis Zacharia & Elisabeth signanter notat S. Lucas cap. 1. *Processerunt ambo in diebus suis,* causalem addit pietatem; *Erant autem justii ambo ante Deum, incedentes in justificationibus Domini sine querela.* An non senex fuit S. Simeon? senex Anna filia Phanuelis, de qua Scriptura: *Processerat in diebus multis.* Lucæ cap. 2. senectutem tantam adscribit Spiritus Sanctus Pietati & devotioni, de Simeone inquires: *Homo ille justus & timoratus;* id est, pius ac devotus. De Anna verò: *Non discedebat de templo, serviens die ac nocte.* Verissimè ergo S. Paulus scripsit 1. ad Timot. cap. 4. *Pietas ad omnia utilis, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & æterna.* Magnæ favor, & gratia Dei, sunt bonæ proles, ac sancti filii, tales vero plurimque genuerunt pii, devoti, ac Divino cultui addicti Parentes Isaac optimum heredem, pius Abraham & Sara genuere; in summa senectute, optimum Samuelem, pia ac devota precatrix Anna genuit, Joannem Baptistam omni titulo sanctum, & insignem filium pii, devoti Parentes Zacharias & Elisabeth genuerunt. Tandem sanctissimam filiam Virginem Mariam piissimi Dei cultores Joachim & Anna divinitus obtinuerunt; etiam verissimum est dictum Ecclesiæ cap. 44. *Quorum pietates non desuerunt, cum semine eorum permanent bona.* Pius, devotis favet Deus, faciem eis monstrat gratiarum. Patet ulterius ex prophetia Ezechielis cap. 1,

CONCEPTUS III.

Vidit Ezechiel animalia rotas trahentia, ac sic describit: *Totum corpus oculis plenum, in circuitu ipsarum quatuor, cumque ambularent animalia, ambulabant pariter & rota, juxta ea, & cum elevarentur animalia de terra, elevabantur similiter & rotæ; quoscumque ibat spiritus, illuc & rotæ pariter elevabantur sequentes eum.*

Spiritus enim vita erat in rotis, cum euntibus ibant, & cum stantibus stabant. S. Gregorius Papa in hunc locum, per rotas, & currum, Deum intelligit, per animalia currum trahentia intelligit homines pios, devotos, Deo addictos: Deus sequitur hominem pium, conjunctus ubique devoto adest, eum aspicit, intuetur, sua gratia fovet, eique in omnibus providet, Davide canente: *Ecce oculi Domini super metuentes eum*, Græca versio legit, *super pios; ut eruat à morte animas eorum, & alat eos.* Videamus probam, & praxiam.

CONCEPTUS IV.

Ad Abraham inquit Deus Genesis cap. 22. *Per memetipsum juravi, &c. benedicam tibi*, notate; Deus jurat Abraham benedictionem, ut S. Chrysostomus hom. 25. asserit, ex debito se Abraham obligat. De Job inquit facer textus cap. 42. *Addidit Dominus omnia, quæcumque fuerant Job, duplicia*: Quid operis adeo meritorii, adeo grati, ac accepti, ambo perficiunt, ut se Deus Abraham cum juramento, & ex debito obliget, Jobum non simpliciter, sed in duplo remuneret, & benedicat? Actum Deo adeo gratum intelligo fuisse pietatem, & zelosum Numinis cultum, de Abraham narrat Scriptura citato capite: *Cum alligasset Isaac filium suum, posuit eum in altari super struem lignorum, extendisque manum suam.* De super Deus: *Quia fecisti hanc rem, & non pepercisti filio tuo unigenito propter me; per memetipsum juravi, benedicam tibi.* De Jobo affirmat pariter Scriptura; cap. 1. *Consurgensq. diluculo offerebat holocausta, sic faciebat Job cunctis diebus.* Pius, devotis specialiter favet Deus, eos respicit, eos benedicat, Dominos constituit, Reges coronat; ut non immerito Pietati, Doctissimi quique subscripserint dictum Prov. 8. *Per me Reges regnant, Principes imperant, ac Potentes decernunt.* Docet hoc Augustissima Domus Austriaca, cuius radix est Pietas cum symbolo: *Exinde in altum*: Coronarum, & Imperiorum: cui Augustissimæ Domui, Pietas usque modo Anchora est: cum symbolo: *Firmat, & tuetur* contra impetus hostilium procellarum. Numeremus elapsa sæcula; nominetur Pius, qui non & felix, fortunatusque fuerit. Tres adducam ex mille

te-

testibus, omni exceptione majores: Carolus Magnus, Pius ac devotus Deo Princeps, de quo Crantzius lib. 1. Metrop. cap. 18. *Carolus Magnus incredibili studio divinum in Ecclesia procuravit officium, ejus hortatu per omnes penè provincias depositum est Ambrosianum officium, & Gregorianum susceptum. Patrum sermones, Sanctorum vitas, jussit ex fide transcribi. Ecclesiam mane vesperi, nisi magna causa intercederent, item nocturnis horis, & sacrificii tempore, quoad valetudo permetteret, impigre frequentavit. Quàm felix, fortunatus, ac benedictus Princeps exstitit Hispaniæ, Franciæ, Germaniæ Rex, ac Romanorum Imperator coronatus, in tot conflictibus semper victoriosus. Constantinus Magnus piissimus Princeps, de quo Eusebius Cæsar: lib. 9. Eccles. historiæ: *Qui primus Ecclesiam defendit, eo ferè modo Maxentium occidit, quo Moyses Pharaonem.* S. Augustinus ait: *Constantinum verum Deum colentem, Deus tantis terrenis implevit muneribus, quam optare nullus auderet. Universum orbem Romanum, unus Augustus tenuit, & defendit, in administrandis & gerendis bellis victriosissimus fuit, in tyrannis opprimendis per omnia prosperatus. Theodosio seniori, eo quod verè pius Catholicus esset, adeo omnia prospere successerunt, ut in praeliis hostium tela in auctores, & agente, retorquerentur.* Ita scribit S. Augustinus lib. de Civitate 26. De Honorio piissimo Principe iterum S. Augustinus de Civitate vit. cap. 23. scribit: *Ita Deus pugnavit pro eo, ut uno praelio magis quam centum millia Gothorum prosternerentur.* Operatur S. Cyrillus Alex. lib. de recta ad Christum fide: *Quicumque se pios in Deum declaraverunt, quæque illi placitura credebant, non ni ope præstare elaboraverunt, citra sudorem, ac pulverem, & devictio, debellatoque, triumphum cecinerunt.**

CONCEPTUS V.

S. Chrysostomus hom. 79. in Joannem scribit: *Quanto precioribus indigemus, tanto magis Angelis appropinquamus.* pietas, & devotio, ex Apostoli verbis, est *questus magnus cum sufficientia*, cum sufficientia, glossatur Cornelius à Lapide, commentario in epistolam primam ad Timoth. c. 6. *Ordinarie Deus primum videt, de sufficientia, id est, de sufficienti victu, & vestitu,*

que rebus ad vitam necessariis. Pietas ergò felices reddit homines, Angelis appropriat, quia indigere non permittit, sed undique succursum submittit, cœlum & terram in adiutorium, homines, & Angelos in auxilium submittit, cum destinat Deus, Gratiolis discursibus ulterius deduco.

CONCEPTUS VI.

Eliæ in deserto Carith divino imperio Corvi alimenta deferunt: *Corvi deferebant ei panem, & carnes mane, similiter panem & carnes vesperi* 3. Regum 17. Iterum ad montem Horeb Eliæ planè Angeli inserviunt, & alimentum deferunt. *Et ecce Angelus Domini terigit eum, & dixit illi, surge, comede, respexit, & ecce ad caput ejus subcinericeus panis.* 3. Regum: cap. 19. Cur primò Corvus, secundò Angelus Eliæ ministrat, & famulatur? Elias zelotes dictus est, pius, devotus Dei cultor erat, zeloti, pio, primò Corvi, secundò Angelus famulatur, noscamus; pios nunquam destitui, piis jam terram, jam cœlum succurrere, & famulari. *Quarentibus Deum, sic omnis creatura ministrat.* Concludit S. Chrylost. hom. 2. in Matth.

CONCEPTUS VII.

Danieli in lacum leonum subsidium mittit optimus Deus, nempe Angelum, qui Prophetam Habacuc, cum cibo, quem messoribus paraverat, usque in Babylonem ad lacum Leonum deportat. *Angelus Domini apprehendit eum in vertice ejus, & portavit eum capillo capitis sui, posuitque eum in Babylone super lacum:* Danielis cap. 14. Quis dubitat Angelum solum, cibum Danieli deportare potuisse, sicut panes portavit Eliæ, cur ergo Deus disposuit, ut non tantùm Angelus, sed & Habacuc, ac messorum, Daniele cibarent? quis est Daniel? magnus Dei cultor est, pius, devotus Numini existit. Testem audiamus Regem: *Deus tuus, quem colis semper, ipse liberabit te,* inquit Rex David ad Danielelem: cap. 6. De Daniele inquit sacer Textus: *Tribus temporibus in die flectebat genua sua, ac adorabat.* eodem. Pio Danieli submittit
S
Deus

Deus non hominem solum; non Angelum solum, simul Angelus & homo serviant pio Danieli; discamus, pio famulari simul, cœlum & terram, & totum universum. Ita Prudentius hymno 4. *Iustus nuncius advolare terris, qui pastum famulo daret, probro raptim desilit, obsequente mundo.*

CONCEPTUS VIII.

Tribus Magis hodiernis Stella mittitur, dux viæ ad præsep Domini. Causam subscribit S. Chrysostomus hom. 2. in Matth. *Stella precedebat eos, ut ostendat, quod hominibus quærentibus Deum, sic omnia elementa ministrant.* In stabulo summo cultu incarnatum Verbum, Deum verum venerantur: *Procedentes adoraverunt.* Devotis ac piissimis Regibus redeuntibus non legitur Stella amplius præluxisse, sed majori favore dignantur, gratia amplius ri beantur; *Responso accepto, reversi sunt.* Quis est qui respondet? An fors est Dei Angelus, & cœli civis, aut homo quidam, & terræ incolæ? & hujus & illius Deus ac Dominus ipse Jesus, Deus verus, Numen supremum, inquit S. Paschasius lib. 2. Tanto pius devoti ditantur Dei favore, ut non tantum Angelos, & creaturas omnes iis submittat in famulicium, & servitium, Ipsa Dei Magisteras piorum agit ductorem, & directorem.

Epilogus.

Hortor ergo cum S. Paulo 1. ad Timoth. cap. 6. *Seclari pietatem.*

IN FESTO TRIUM REGUM.
CONCIO TERTIA.

Responso accepto ne redirent ad Herodem, per aliam *Textus.*
viam reversi sunt in regionem suam. Matt. 2.

Recidiva in pristina peccata, quàm maximè *Thema.*
obest, & à Deo punitur.

Sanctus Bruno hom. 2. in Epiphanium inquit: *Regressio* *Exordium.*
per aliam viam morum correctionem indicat cum Re-
gibus hortamur, non regredi, non relabi in pristinos
errores, & peccata, relabi enim, & scelera reiterare,
quàm maximè nocet, gravissimè à Deo punitur. Au-
diamus Sacram Scripturam: *Vilis facta es nimis, iterans vias tuas.*
Jeremiæ cap. 2. *Fili peccasti, non adjicias iterum, sed de pristinis*
deprecare, ut tibi dimittantur. Eccli. 21. *Cum immundus spiri-*
tus exierit ab homine, &c. dicit, revertar in domum meam, unde
exivi &c. tunc vadit, & assumit septem alios spiritus secum ne-
quiores se, & ingressi habitant ibi, & fiunt novissima homi-
nis illius pejora prioribus. Luc. cap. 11. *Impossibile est eos, qui semel*
illuminati sunt, gustaverunt donum cælestis, & participes facti
sunt Spiritus Sancti, & prolapsi sunt, rursus renovari ad peniten-
tiam. Prædicat S. Paulus ad Hebræ, cap. 6. *Desuper percipiamus*
Patres. Christus mortuus est semel, cave, ne cum mortuus fueris
semel, moriaris iterum, jam non peccato morieris, sed gratia.
S. Ambrosius in Ps. 118. Duplo Deo displicet flagitium iteratum. *S. Ambro-*
S. Bonavent. in vita S. Francisci cap. 11. Recidere pejus est, quàm *S. Bonaven-*
cadere. S. Bernardinus in cap. 28. Proverb. Vulnera repetita sunt *tura:*
periculosiora tam in corpore, quàm in anima; Dionysius Carthus. *S. Bernar-*
in cap. 11. Lucæ. Peccator recidivus ad peccatum, sicut qui abluit *dionysius*
laterem. S. Thomas à Villa Nova Feria 6. post 4. Dom. Quadrag. *Carthus.*
Rur- *S. Thomas*
de Villanov.

S. Augustinus. Rursus peccatis inflexus superaris, facta sunt tibi posteriora, peiora prioribus. S. Augustinus in Pf. 80. Nihil contulisse videtur adhibita
S. Gregorius Papa. satisfactionis lavatio, quem maculavit inhonestius iterata facinoris turpitudine. S. Gregorius in Psalmum 4. Pœnitentiæ. Qui vult
S. Chrysostomus. ti deludens Dei bonitatem excesserit, expers gratiæ, nullo pacto
S. Cyrillus Alexand. valebit effugere vindictam. S. Chrysostomus in Acta. Timendam
Gratianus. esse, & graviter formidandam viam Dei, si iterum atque iterum
 eadem perpetramus flagitia. S. Cyrillus Alexand. lib. 5. in cap. 17.
 Joannis. Quis quis post acceptam remissionem ad vomitum redierit,
 tantò gravius punietur, quantò benignitate Dei abusus indulgentiarum
 remissioni ingratus exstiterit. Gratianus de pœnit. dist. 4.
 4. invocata S. Spiritus gratia desuper Conceptus dabo.

CONCEPTUS I.

Confirmatio.

Exodi 4. cap. legitur, quod Deus demandaverit Moyfi, ut in Ægyptum ad Regem Pharaõnem, & ab eo pro populo Judaico libertatem sollicitet, Moyses dum Ægyptum versus proficiscitur, habuit sibi occurrentem Angelum, stricto ense illi mortem comminantem: cum esset in itinere in diversorio, occurrit ei Dominus & volebat occidere eum. Occisio, capitale crimen, delictum grande supponit, an ergo Moyses scelus aliquod mortis supplicio dignum perpetravit? advertit doctissimus Mansi, in figura hoc contigisse, & mysterium significare; Ægyptus regio est iniquitatis, solitudo econtra regio est pietatis: ex Ægypto regione iniquitatis, egressus Moyses in solitudinem, signat hominem, qui per pœnitentiam exiit ex Ægypto, ex regione peccati, & solitudinem sanctæ vitæ emendationis ingreditur, Moyses nunc qui ex Ægypto iniquitatis ingressus est solitudinem pietatis, vitæ emendationis iterum in Ægyptum regionem iniquitatis revertitur, signat hominem conversum per pœnitentiam, sed brevi iterum in peccata pristina revertentem, relabentem, mortis supplicium Moyses Ægyptum revertenti comminatur Dominus, ad innuendum, qui relabentes in pristina peccata per pœnitentiam abolita, Deum gravissimè supplicis horrendis & fatalibus punire, ac castigare. Nos cap. 1. patet.

CON

CONCEPTUS II.

Super Sion rugiet, inquit Amos; rugire leonis est, animalis iracundissimi, ac ferocissimi, per hunc rugitum, quem Deus per Amos comminatur, indicat; se quam gravissimè irasci, ad puniendum exagitari. Quale peccatum est, cui Deus tam graviter irascitur, & succenditur? peccatum specificat Amos: *Super tribus sceleribus Damasci, & super quatuor non convertam eum*. Denotatur peccatum relapsus, & recidivæ, nempe peccatis, quæ post pœnitentiam, post confessionem statim iterum perpetrantur, implacabiliter irascitur Deus, punit, & castigat severissimè. Audiamus S. Hieronymum in hunc locum in persona DEI loquentis: *Quia tertio, quarto eadem faciunt, cogor plagis corrigere delinquentes. in praxi verificatum videamus.*

CONCEPTUS III.

Abjectam undique experimur Judaicam gentem, reprobationis signum in facie portare, quæ causa est, quod Deus hunc populum, quem olim tot favoribus dignatus est, nunc temporaliter, & æternum objecerit? Causalem describit Severus Sulpicius lib. 1. Historiarum: *Reputare animo soleo, populum tot beneficiis obligatum, tot cladibus, dum peccasset, coercitum, expertumq; misericordiam Dei, nequaquam emendatum, sed cum semper veniam maroris acciperet, semper peccasse post veniam*. Idololatrias, quas in Ægypto commiserant, egressi in terram promissam, ibidem reiterarunt; recidiverunt, & relapsus adeo Deum exacerbaverunt, ut Judæos reprobarerit, abjecerit.

CONCEPTUS IV.

Achab Regi propter Naboth innocenter perditum, ex ore DEI, Elias Propheta pœnam denunciat: *Ecce inducam super te malum*. 3. Regum cap. 21. Super nuncium hoc Achab cum lachrymis veniam exorat, & placatus Deus per eundem Eliam denunciat: *Quia igitur Achab humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus ejus.*

ejus. Post paucos annos tamen malum comminatum induxit Dominus, ipse Achab sagitta tactus miserè exspiravit, tota familia regia crudeliter enecata, insepulta derelicta, à canibus devorata est. Quæ causa? causa est recidiva, relapsus, in pristina scelera femel misericorditer remissa. Ita assentitur S. Ambrosius lib. de Naboth cap. 17. *Jezebel habuit uxorem, cujus ducebatur arbitrio, quæ avertit cor ejus, & nimis sacrilegis execrabilem fecit, & hinc ejus pœnitentia revocavit affectum.*

CONCEPTUS V.

Ninive Civitati minatur Deus, Jonæ cap. 3. *adhuc quadraginta dies, & Ninive subvertetur.* Pœnitentiam egerunt Ninivite & Deus placatus indulget: *Et vidit Deus opera eorum, quod conversi sint de via sua mala, & misertus est super malitiam, quam locutus est, ut faceret eis, & non fecit,* post aliquot annos prædicit Tobias. *Proptè est interitus Ninive:* hinc monet filium suum: *Nunc ergo filii audite me, & nolite manere hic, &c. sed dirigite gressus vestros, ut exeatis hinc, video enim quia iniquitas ejus finem dabit.* Unde evenit Ninive fatalis interitus? finis exitialis? dicit Lyranus propter scelera post pœnitentiam reiterata: *Ninivite conversi sunt ad vitia consueta, idè propter hoc destructionem dixit Dominus per Nahum Prophetam, Vastata est Ninive cap. 3. quam devastatorem appropinquantem prædixit hic Tobias.*

CONCEPTUS VI.

Tandem Pharaon cum numeroso suo exercitu, in profundo maris rubri submersus, interiit. Iratus Deus Pharaonem Regno & Imperio, vita, & fama privavit. Causam noscimus ex lib. Exodi decies conversus Pharaon, decies relapsus est, *Immutatum est cor Pharaonis & servorum ejus,* Exodi cap. 14. *Ad horam tantam pœnitentiam finxit, non servavit, nam persecutus est filios Israel.* Concludit Lippomanus in cap. 14. Exodi.

CON

CONCEPTUS VII.

Uxor Loth Genes 19. à vindicta divina rigidè castigatur, *Conversa est in statuam salis*, causam præmittit Scriptura: *Respicisne uxor ejus post se*: egressa ex iniquitatum loco, quia hunc iteratò respexit, in loco punita est. Perpulchrè desuper S. Cyrillus Alexand. in cap. 17. Lucæ: *Uxor Loth conversa retrò ad Sodomam, à qua discesserat, in statuam salis mutata est, & indè sumendum esse nobis exemplum, ne ad deploratas revertamur peccatorum illecebras admonuit Dominus: Memores, inquit, estote uxoris Loth.*

CONCEPTUS VIII.

Ad piscinam probaticam narrat S. Johannes jacuisse hominem infirmum 38. annis, CHRISTUS eò adveniens misertus infirmi, sanavit eum, hac monitione data, sibi caveat impofterum, ne quid deterius sibi aliquid contingat. Ergone etiam infirmitate tam proluxa 38. annorum quid deterius contingere potest, majori pœna homo à DEO castigandus venit? quid committet homo criminis? recidiva, reiteratio peccati, per pœnitentiam aboliti, sufficet, liquet ex verbis CHRISTI: *Ecce jam sanus factus es, noli peccare amplius, ne quid deterius tibi contingat.* Joannis cap. 5. Recidiva maxima tormenta post se trahit: ita Theophilactus: in cap. 5. Joannis: *Qui priori supplicio non est emendatus, ad majora tormenta ducetur.*

CONCEPTUS IX.

2. Regum 18. Absolon à Joab tribus lanceis transossus est. *Tulit ergo tres lanceas, in manu sua, & infixit eas, in corde Absolon.* Una lancea cordi infixam jam vitam ademit Absoloni, ad quid ergo secunda, & tertia lancea infigitur? Respondet Abul-

bulen-

bulensis quæst. 13. *Joab ad vindictam infixit ei tres lanceas in corde, quum una suffecisset.* Sed ob quale delictum illa vindicta, poena in triplo? delictum est recidiva, iteratio criminis læsæ Majestatis Regis David: graviter offendit & contristavit Patrem suum Davidem, filius Absalon, ut legere est 3. Regum cap. 13. Per mulierem Thecuitem Absolon supplex, facile impetrat veniam, 3. Regum cap. 14. Intra spacium duorum annorum peccatum & crimen læsæ Majestatis Absolon reiterat, noviter, denuo, secundo Patrem offendit, 3. Regum 15. Exinde vindicta gravissima, Joab non unam, sed tres lanceas in corde recidivi infigit exemplum, quàm gravissimè Deus peccatum iteratum vindicet puniat, & castiget.

Epilogus.

Hortor ergo cum Ecclesiastico cap. 21. *Fili peccasti, non desicias iterum, sed de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur.*
Amen.

